

Gminny program wspierania rodziny na lata 2013 -2015

I. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Końskowola na lata 2013-2015 jest dokumentem Gminy opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Rodzina jest pierwotnym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy zachowania i poglądy oraz umiejętność oceny sytuacji. Są to normy niezbędne do egzystowania.

Właściwe wychowanie i prawidłowa opieka nad dzieckiem to silna podstawa dla jego przyszłego znaczenia w społeczeństwie. Może to się odbywać tylko w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, jako pierwszej komórce społecznej, z jaką styka się młody człowiek. Proces kształtowania osobowości oraz przekazywania systemu uniwersalnych wartości jest procesem trudnym, ale absolutnie koniecznym. W dzisiejszych czasach można zaobserwować różne modele rodzinne, także te niewolne od wypaczeń i braków. Istnieją różne zagrożenia, które mogą rzutować na proces wychowania dziecka. Dezorganizują one rodzinę. Przyczynami takiej sytuacji mogą być: alkoholizm, narkomania, zła sytuacja bytowa rodziny, zdrowotna, brak należytego przygotowania rodziców do ich ról i wszelkie inne czynniki stojące na drodze bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego.

Dzięki tym negatywnym aspektom funkcjonowania rodziny dochodzi do patologii społecznych, które mogą powodować umieszczanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych rodzinnych domach dziecka. Pomoc w założeniach, ma prowadzić do sytuacji, w której rodziny zaczną samoistnie przewyżczać problemy, działając skutecznie przy udziale własnych środków, a także zasobów, jakie gwarantuje środowisko.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy Końskowola jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Podstawowym zadaniem OPS jest bezpośrednie organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej poprzez rozpoznawanie tych potrzeb, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej i usługowej. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganie osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a

także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Oto powód, dla którego pomoc społeczna jest zobowiązana utworzyć program wspierania rodziny w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Wyrazem dążenia do poprawy funkcjonowania rodziny jest trzyletni Gminny program wspierania rodziny, który określa specyfikę zadań oraz sposób, w jaki mają zostać zrealizowane – jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym – art. 176 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z 2011r.).

Celem programu jest poprawa sytuacji bytowej rodzin dotkniętych problemami społecznymi i zapobieganie patologii (uzależnieniom, przestępczości, przemocy).

Gminny program wspierania rodziny jest zgodny z wytyczonymi Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz celami strategicznymi i kierunkami działań. Program ma stanowić podstawę do realizacji względnie stałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu poprawy lub zmiany negatywnych zjawisk opiekuńczo – wychowawczych występujących w rodzinach na terenie gminy Końskowola.

II. Realizatorzy Programu

Realizatorami programu będą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskowoli
- Samorząd lokalny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki szkolne na terenie gminy
- Lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Końskowoli
- Organizacje pozarządowe
- Policja
- Gminny Ośrodek Kultury
- Kościół
- Sąd

III. Dane statystyczne za rok 2011

W 2011r. Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia:

- Liczba rodzin – 181,
- Liczba osób w rodzinach – 533,

- Liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego w 2011r. – 38
 - Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w 2011 – 670 rodzin
- Wsparcia osobom i rodzinom udzielono z następujących przyczyn:
- Ubóstwo –163 rodziny, 505 osób w rodzinach,
 - Bezdomność – 3 osoby
 - Potrzeba ochrony macierzyństwa – 15 rodzin, 85 osób w rodzinach w tym:
 - wielodzietność – 10 rodzin, 70 osób w rodzinach
 - bezrobocie – 60 rodzin, 156 osób w rodzinach
 - niepełnosprawność – 62 rodziny, 160 osób w rodzinach
 - długotrwała i ciężka choroba – 66 osób, 175 osób w rodzinach
 - Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego –84 rodziny, 318 osób w rodzinach, w tym:
 - rodziny niepełne – 22 rodziny, 71 osób w rodzinach
 - rodziny wielodzietne – 24 rodziny, 153 osoby w rodzinach
 - przemoc w rodzinie – 3 rodziny, 12 osób w rodzinach
 - Alkoholizm – 45 rodzin, 136 osób w rodzinach,
 - Długotrwała lub ciężka choroba – 64 osoby,
 - Potrzeba ochrony macierzyństwa – 13 osób,
 - Narkomania –2 rodziny, 5 osób w rodzinach.

W Gminie Końskowola na dzień 31 grudnia 2011 roku zameldowanych jest 1755 osób w wieku do 18 lat w tym od 0 – 3 lat – 372 dzieci.

Niepełnosprawnych dzieci – pobierających zasiłek pielęgnacyjny jest – 30,

Matek samotnie wychowujących dzieci, pobierających dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka - 28 osób

Na terenie naszej Gminy funkcjonują dwie rodziny zastępcze – niezawodowe, w których umieszczone jest 1 dziecko niespokrewnione, w rodzinie zastępczej spokrewnionej umieszczone jest 3 dzieci. 5 dzieci z Gminy Końskowola umieszczonych zostało w rodzinie zastępczej mieszkającej na terenie innej gminy powiatu puławskiego.

Ze wstępnych informacji pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej opieką asystenta rodziny należałoby objąć około 10 rodzin.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Końskowoli obejmuje pomocą 734 dzieci w placówkach szkolnych i 1140 dzieci zgłoszonych do lekarza pierwszego kontaktu.

Gminne Przedszkola w Końskowoli i Pożogu obejmują opieką 164 dzieci.

Do Zespołu Szkół w Końskowoli i Szkół Podstawowych na terenie gminy uczęszcza łącznie 846 uczniów.

IV. Zagadnienia objęte Gminną Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Końskowola

Zgodnie ze strategią rozwiązywania problemów społecznych gminy przyjętą na lata 2007-2013 ankietowani wskazali najistotniejsze problemy, na które powinna być skierowana największa pomoc instytucji na terenie gminy:

1. Pomoc dzieciom z rodzin najuboższych.
2. Pomoc rodzinom nieradzącym sobie z opieką i wychowaniem dzieci.
3. Pomoc dzieciom chorym i niepełnosprawnym.

Jeżeli chodzi o kwestie dzieci i młodzieży mocną stroną organizacji pomocowych w rozwiązywaniu problemów jest:

- Współpraca instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży,
- Dobra komunikacja pomiędzy pracownikami sfery samorządowej, a przedstawicielami sektora pozarządowego,
- Aktywna działalność pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- Wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- Prowadzenie przez samorząd działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny,
- Zabezpieczanie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego,
- Wystarczająca opieka medyczna w szkołach.

Natomiast słabymi stronami są:

- Deficyt placówek resocjalizacyjnych dla nieletnich, domów dla samotnych matek oraz ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie,
- Nieodpowiednie warunki do prowadzenia skutecznej pracy socjalnej,
- Niski poziom aktywności w poszukiwaniu środków pozabudżetowych,
- Brak działań w zakresie upowszechniania idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży.

Natomiast szansą na poprawę istniejącej sytuacji jest:

- Powoływanie nowych organizacji pozarządowych na terenie gminy,
- Członkostwo Polski w Unii Europejskiej szansą na poprawę polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży i rodziny,
- Prowadzenie przez instytucje działające na terenie gminy programów profilaktycznych.

V. Cele Programu

Istotnymi celami programu są:

1. Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym dzieciom i ich rodzinom.
3. Pomoc rodzinie w kształceniu i wszechstronnym rozwoju dzieci i młodzieży.
4. Wspieranie dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.
5. Pomoc i opieka nad dziećmi rodziców migrujących.

VI. Zadania do realizacji

Pomoc ta będzie realizowana poprzez:

1. Systematyczną pracę socjalną z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym.
2. Pomoc materialną dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
3. Zapewnienie rodzinom dostępu do pomocy pedagogicznej, psychologicznej, prawnej i medycznej.
4. Tworzenie sieci świetlic i klubów wiejskich, w tym środowiskowych, socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych, oferujących pomoc dzieciom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez: dożywianie, właściwą opiekę pedagogiczną, pomoc w rozwiązywaniu trudności szkolnych, możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabywanie przez dzieci różnych umiejętności społecznych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu. Rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży.
5. Systematyczną współpracę z istniejącymi w powiecie jednostkami zapewniającymi opiekę dla dzieci.
6. Udzielanie pomocy osobom samotnie wychowującym dzieci.
7. Systematyczną współpracę z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności sądem rodzinnym oraz kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.
8. Współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
9. Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (PCPR, ROPS, inne).

10. Systematyczne współdziałanie Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.
11. Kontynuowanie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i marginalizacją.
12. Organizowanie dla rodziców i ich dzieci różnych form edukacji z wykorzystaniem istniejącego systemu szkolnego.
13. Kontynuacja i rozwój systemu poradnictwa.
14. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (zajęcia muzyczne, plastyczne, turnieje sportowe, festyny rodzinne, wycieczki), tworzenie kół zainteresowań, klubów młodzieżowych oraz umożliwienie im częstszego korzystania z dóbr kultury i obiektów sportowych.
15. Organizowanie obozów terapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
16. Organizowanie imprez okolicznościowych i integracyjnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
17. Organizowanie spotkań zmierzających do spójnego realizowania zadań dotyczących profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.
18. Organizacja w miarę posiadanych środków pracy asystenta rodziny.
19. Pozyskiwanie środków i realizacja programów zmierzających do poprawy jakości życia rodzin.

VII. Finansowanie i zmiany w Programie

1. Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego programu wspierania rodziny są środki własne Gminy i pozyskane na realizację programu.
2. Środki z budżetu OPS na realizację zadań ustawowych.
3. Środki przeznaczone na niektóre działania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora Programu - Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskowoli w celu oceniania czy Program osiąga założone cele. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

IX. Sprawozdawczość i zmiany Programu

1. Raport z wykonania zadań zostanie przedłożony Radzie Gminy do dnia 31 marca roku następnego po roku, którego raport dotyczył.
2. Gminny program wspierania rodziny na lata 2013-2015 może być modyfikowany w uzasadnionych przypadkach związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów dziecka i rodziny poprzez aneksy do programu.

Końskowola, dnia 07 listopada 2012r.